

Κώστας Χ. Πασχάλης

Παρά θιν' αλός - Πανηγύρι δεκαπενταύγουστου

Παραθαλάσσιος οικισμός στο Στρυμωνικό κόλπο. Παραμονή δεκαπενταύγουστου. Φοβερή κίνηση παντού. Αυτοκίνητα, ποδήλατα, καρότσια πατινία, ελίσσονται ανάμεσα σε εκατοντάδες ανθρώπους που διασχίζουν προς όλες τις κατευθύνσεις τις βασικές (χωμάτινες) αρτηρίες του οικισμού. Λουόμενοι με μαγιό, πετσέτες, βάρκες και μπρατσάκια γυρίζουν και έρχονται από τη θάλασσα. Σημείο αναφοράς το κεντρικό μπακάλικο που γνωρίζει «πιένες».

Η καμπάνα χτυπάει τον εσπερινό. Οι «πάγκοι» με τιςπραμάτειες του πανηγυριού έχουν από ώρα καταλάβει τα καιρία σημεία. Το σκηνικό εορταστικό. Από το μεγάφωνα της εκκλησίας ακούγεται σε ζωντανή αναμετάδοση η λειτουργία του εσπερινού.

Οι πλέον ηλικιωμένοι με ρούχα επίσημης εξόδου, κατηγορίζουν προς την εκκλησία. Αυτοκίνητα από όλες τις κατευθύνσεις σταθμεύουν σε όλα τα πιθανά και απίθανα σημεία του οικισμού, κατεβάζοντας γιαγιάδες, παππούδες και εγγόνια.

Ένα βουητό από γέλια, φωνές, τσιρίδες μικρών παιδιών, κορναρίσματα αυτοκινήτων, ύμνους στην Παναγιά,πραματευτάδες που διαλαλούν τηνπραμάτεια τους ... γίνεται αισθητό σ' όλον σχεδόν τον οικισμό.

Στο κλίμα της ημέρας και εμείς. «Ιππεύουμε» το αυτοκίνητο και διασχίζοντας παραδρόμους, βγαίνουμε μετά κόπων και βασάνων στο κεντρικό δρόμο. Στο βάθος και ενώ το σκοτάδι έχει πέσει για τα καλά ένα κατακόκκινο φεγγάρι σηκώνεται πάνω από τη θάλασσα.

Καταλήγουμε σε έναν παραδιπλανό οικισμό. Φίλοι μας έχουν πει πως το «δικό τους» πανηγύρι εδώ και χρόνια «κάνει τη διαφορά», είναι (ελληνιστί) το event του καλοκαιριού. Σταθμεύουμε αρκετά χαμηλά και ξεκινούμε πεζή. Ένας μακρύς ασφάλτινος, στενός δρόμος οδηγεί στο ναό. Το δρόμο μαζί μας διασχίζουν αυτοκίνητα, που κινούνται με ταχύτητα χελώνας και αμέτρητοι πεζοί. Καθ' όσον βαδίζουμε χαζεύουμε τις όψεις των σπιτιών του οικισμού. Ανάμεσα σε χαμόσπιτα, φτιαγμένα νύχτα, δεκαετίες πριν, ορθώνονται «επαύλεις» με μαρμάρινα σιντριβάνια, μαρμάρινες σκάλες και μαρμάρινα ανάγλυφα, που παραπέμπουν ευθέως σε ταινίες του Χόλυγουντ. Μεταξύ αυτών και σπίτια που έχουν υποστεί διάφορες περιέργες ανακαινίσεις, παρουσιάζοντας όψεις που θα άφηναν άναυδο και τον πλέον κατηρτισμένο αρχιτέκτονα. Κυρίαρχο στοιχείο ο αυτοσχεδιασμός. Ο κάθε ιδιοκτήτης έχει βάλει τη δική του χαρακτηριστική πινακίδα ματαιοδοξίας.

Επιτέλους φθάσαμε.

Μια τεράστια αλάνα στους πρόποδες του βουνού. Στα δεξιά η εκκλησία, στα αριστερά οι «πάγκοι» τωνπραματευτάδων και στο μέσον της αλάνας ένας τεράστιος αριθμός πλαστικών τραπεζοκαθισμάτων, που στο μεγαλύτερο μέρος τους έχουν ήδη καταληφθεί από τους αδημονούντες λάτρεις των πανηγύρεων. Και είναι ομολογουμένως πάρα πολλοί. Στο βάθος της αλάνας έχει στηθεί η εξέδρα που φιλοξενεί τους οργανοπαίκτες. Μια γιφλάντα από λάμπες απλώνεται μπροστά τους δημιουργώντας εικόνα υπαίθριας ταβέρνας της δεκαετίας του '60.

Μπροστά στους «πάγκους» γίνεται το «έλα να δεις». Εσώρουχα, ποτήρια, παιχνίδια, ασημικά, παπούτσια, φρούτα, ρούχα, όλα κάτω από το φως δυνατών λαμπτήρων που κάνουν την ημέρα νύχτα. Ανάμεσα και κάτω από τα φώτα και τις φωνές τωνπραματευτάδων, ένα παιδάκι, αποκαμωμένο από την κούραση της ημέρας, κοιμάται βαθιά πάνω σε ένα ράντζο Αυτό όμως που προκαλεί εντύπωση είναι η ατέλειωτη ουρά που σχηματίζεται απέναντι από τα τσαντήρια και μπροστά από ένα «γκισέ». Όλοι αυτοί περιμένουν υπομονετικά τη σειρά τους για προμηθευτούν τα «αναγκαία» για το τραπέζι. Ποτά, αναψυκτικά, σαλάτες και σουβλάκια σε πακέτο. Πίσω από το κεντρικό σκηνικό έχουν στηθεί τεράστιες υπαίθριες ψησταριές, όπου ψήστες κάθιστροι προσπαθούν να προλάβουν τις παραγγελίες. Ένα πυκνό σύννεφο τσίκνας αιωρείται πάνω από το πανηγύρι.

Κώστας Χ. Πασχάλης

Παρά θιν' αλός - Πανηγύρι δεκαπενταύγουστου

Την ίδια ακριβώς στιγμή μία δεύτερη εξίσου μεγάλη ουρά έχει στηθεί στο προαύλιο της εκκλησίας. Αυτή τη φορά από πιστούς που υπομονετικά περιμένουν τη σειρά τους για να προσκυνήσουν την εικόνα της Παναγιάς.

Οι οργανοπαίκτες έτοιμοι στην εξέδρα ετοιμάζονται να ξεκινήσουν το μουσικό τους πρόγραμμα. Ένας πολιτευτής (Δήμαρχος, αντιδήμαρχος, ποιος ξέρει) παίρνει το μικρόφωνο και απευθύνεται στους παρευρισκόμενους. Δεν ακούγεται σχεδόν καθόλου. Κάποια στιγμή τελειώνει τον σύντομο χαιρετισμό του, ακούγεται ένα γλιαρό χειροκρότημα και αμέσως μετά αρχίζουν τα όργανα. Η μουσική που ακούγεται μάλλον σε δημοτικά τραγούδια παραπέμπει, αλλά το βέβαιο είναι πως οι πάντες δείχνουν να το απολαμβάνουν. Οι μόνοι που δείχνουν να αγχώνονται είναι αυτοί που παραμένουν στις ουρές της εκκλησίας και του γκισέ. Οι πρώτοι γιατί όπως φαίνεται θα αρκεστούν στην θέαση εκ του μακρόθεν και οι δεύτεροι γιατί αμφιβάλουν αν θα βρουν τραπέζι να ακουμπήσουν το φαγητό τους.

Η μουσική σχεδόν στη διαπασών έχει πνίξει τα πάντα. Από το δεύτερο τραγούδι κάποιοι (από αυτούς που έχουν ήδη φάει) έχουν βγει κιάλας στην πίστα. Κάποιοι άλλοι από την ουρά της εκκλησίας κουνιούνται επί τόπου στους ρυθμούς των τραγουδιών...

Κατηφορίζουμε. Όντως το «δικό τους» πανηγύρι είναι καλύτερο από το «δικό μας». Του χρόνου (γεροί να είμαστε) θα ξεκινήσουμε νωρίτερα.